1 Beethoven, el canvi d'estil

▶ 1 Beethoven. Biografia

a) Mira el vídeo i contesta el qüestionari sobre els aspectes musicals.

1. Quin compositor del Classicisme anomenen al principi del vídeo?
   ◯ HAYDN ◯ MOZART
2. Quina nova obra presenta Beethoven?
   ◯ UN CONCERT ◯ UNA SIMFONIA
3. Li agrada la naturalesa, a Beethoven?
   ◯ SÍ ◯ NO
4. Arriba un músic que carrega dos instruments de corda. Quins són?
   ◯ VIOLONCELS ◯ CONTRABAIXOS
5. La primera obra que se sent és un minuet. Quin estil té?
   ◯ CLÀSSIC: BONIC I EQUILIBRAT
   ◯ ROMÀNTIC: PASSIONAL I BRUSC
6. El músic que toca la trompa no ha de pujar per l'escala principal. Per què?
   ◯ ELS MÚSICS SÓN COM SERVENTS
   ◯ NECESSITA ASCENSOR
7. Quina virtut assenyala la noia que té Beethoven?
   ◯ ÉS RIC ◯ TÉ TALENT
8. A qui està dedicada la simfonia en un principi?
   ◯ A NAPOLEÓ BONAPARTE
   ◯ AL COMTE DE SILÈSIA
9. Quina opinió té la noia sobre la Revolució Francesa?
   ◯ ÉS UN DESASTRE
   ◯ ÉS NECESSÀRIA PER AVANÇAR
10. Com veuen la partitura els músics
    ◯ MOLT DIFÍCIL ◯ MOLT FÀCIL
11. Qui dona l'entrada de l'orquestra?
    ◯ EL PRIMER VIOLÍ ◯ EL FLAUTISTA
12. Quin tipus de so vol el compositor?
    ◯ BONIC I EQUILIBRAT
    ◯ AMB FORÇA I ÍMPETU
13. Manté el caràcter durant tot el moviment?
    ◯ NO, EL CARÀCTER CANVIA MOLT
    ◯ SÍ, TOT SU[illegible]

LIVEWORKSHEETS

2 Romanticisme total

2 Concert per a piano i orquestra núm. 1, P. I. Tsaikovski

Si mires els dos vídeos d'aquesta activitat, podràs veure un clarissim exemple del que és la música romàntica. Són els dos concerts per a piano més apassionats de la història i resumeixen tota l'estètica romàntica.

- **Melodia:** sentimental i que es recorda.
- **Ritme:** amb moltes variacions.
- **Intensitat:** molt variada, de molt fluix a molt fort.
- **Intèrpret:** gran dificultat.
- **Piano:** instrument estrella, juntament amb l'orquestra.
- **Forma:** concert llarg, en total més de trenta minuts d'emocions.
- **Caràcter:** gran potència expressiva i caràcter molt marcat: intens, brillant i íntim.

a) Observa com comença i com es desenvolupa el concert de Tsaikovski.

Introducció de trompes (espectacular) contestades per l'orquestra	Tema ampli i sentimental d'orquestra El piano acompanya amb acords.	Tema interpretat pel piano amb final agitat Passatge de piano i...	Tema ampli i més agitat

3 Concert per a piano i orquestra núm. 2, S. Rakhmàninov

b) Observa com comença i com es desenvolupa el concert de Rakhmàninov.

Introducció Acords de piano i nota en el baix (espectacular inici de piano sol)	Tema A ampli i sentimental d'orquestra El piano acompanya amb arpegis.	Pont del piano amb jocs de notes ràpides Entra l'orquestra i...	Tema B L'orquestra introdueix el piano i aquest, molt subtilment, fa respostes de l'orquestra.

3 Romanticisme nacionalista

1 Dansa noruega núm. 2, E. Grieg

a) Aquí el compositor ens presenta una dansa d'aire popular. L'orquestració és molt bona. Completa el musicograma amb les paraules següents: **oboè, tema B, tema A, coda, melodia corda.**

Tema A			Tema A	Tema A	
melodia	melodia	diàleg d'instruments de vent-metall i vent-fusta	melodia	———	acord
———	corda		oboè	———	

4 A més a més

a) Interpreta aquesta peça de l'apartat REPERTORI MUSICAL:
10. *Des Baches Wiegenlied*, F. Schubert.

b) Interpreta també aquesta peça de l'apartat REPERTORI MUSICAL:
11. *El pastor hongarès*, Z. Kodály.

Z. Kodály va ser un músic hongarès nascut a finals del segle XIX. La seva música és una barreja de folklore amb les harmonies modernes del segle XX.

LIVEWORKSHEETS

5 El primer moviment

▶ 4 «Primer moviment». *Concert per a piano i orquestra núm. 5*, 'Emperador'. L. van BEETHOVEN

a) Escolta aquest concert tan èpic i passional. Com comença el primer moviment del concert?

- ◯ Amb una gran melodia de l'orquestra.
- ◯ Amb el piano sol interpretant una melodia suau.
- ◯ Amb un cop d'orquestra i l'entrada ràpida del piano.

b) Segueix el musicograma.

Introducció							
Acord de l'orquestra.	Piano ascendent, un trinat i melodia descendent, trinat i ascendent...	Acord de l'orquestra.	Piano ascendent, trinats amb les dues mans.	Acord de l'orquestra.	Piano ascendent i descendent, trinat llarg i preparació del tema.	Tema A de l'orquestra.	Tema A amb el clarinet i respostes de l'orquestra.
Pont nerviós de l'orquestra.	Tema B en volum fluix corda.	Melodia de les trompes i pont *crescendo*.	Tema A de l'orquestra.	Pont d'instruments de vent-fusta amb respostes de corda.	Pont que comença fort → jocs d'intensitat.	Entrada del piano amb escala ascendent i amb el tema A.	Final del tema A de l'orquestra.

LIVEWORKSHEETS

6 El segon moviment

«Segon moviment». Concert per a piano i orquestra núm. 5, 'Emperador'. L. van Beethoven

a) Escolta de manera relaxada i fes atenció a aquest segon moviment més serè i contemplatiu.

- Quina **secció de l'orquestra** inicia el moviment?
  ○ CORDA ○ VENT-FUSTA ○ VENT-METALL ○ PERCUSSIÓ
- Amb quina **intensitat**? ○ FORTA ○ FLUIXA
- Amb quina **velocitat de pulsació**? ○ *LENTO* ○ *ANDANTE* ○ *PRESTO*
- Amb quina **intensitat** entra el piano? ○ FORTA ○ FLUIXA
- Quina de les **característiques** següents creus que fa tan impressionant la primera aparició del piano?
  ○ LA SIMPLICITAT I NUESA ○ L'ESPLENDOR I LA FORTALESA
- Quin paper fa l'**orquestra** a partir de l'entrada del piano?
  ○ CALLA I TOCA MÉS FLUIX ○ L'ACOMPANYA AMB LES TROMPETES
- Hi ha alguna **secció de l'orquestra** que no participi en el fragment? ○ VENT-FUSTA ○ VENT-METALL

7 El tercer moviment

«Tercer moviment». Concert per a piano i orquestra núm. 5, 'Emperador'. L. van Beethoven

a) El **tercer moviment** i final és un rondó en compàs 6/8, impulsiu i viral.

Mira l'inici del vídeo. Aixeca la mà quan creguis que entra el tercer moviment i contesta.

- Té una pulsació ràpida o lenta?
- Com és el caràcter, tranquil o enèrgic?
- Quin instrument comença el moviment?

b) Mira el vídeo sencer i segueix el musicograma amb el dit.

Tema A Piano.	Tema A Orquestra.	Pont amb escales de piano.	Tema B Piano i final diàleg amb fagot i orquestra.	Pont de piano amb escales ascendents i descendents.	Tema C Piano que acaba amb un crescendo.	Tema A Piano.

LIVEWORKSHEETS

Londres i va tenir molt èxit. va interpretar

8 Inici de la simfonia

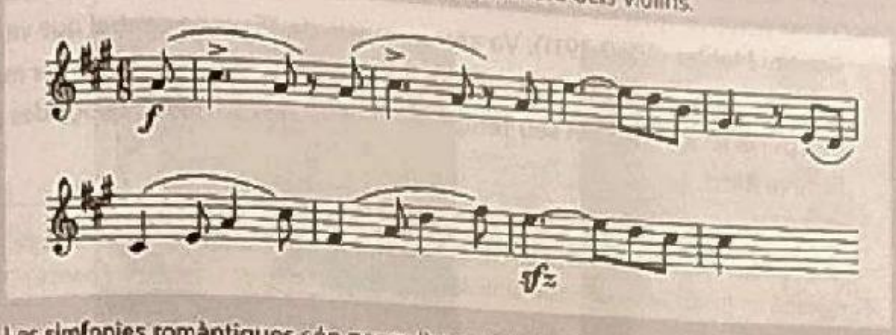
7 *Simfonia núm. 4 en La Major, op. 90.* F. MENDELSSOHN

a) Mira i escolta el vídeo fins que el tema estigui acabat, uns trenta segons, i contesta.

- Té una llarga introducció o comença de cop?
- Quina secció de l'orquestra interpreta el tema A? ◯ CORDA ◯ VENT-FUSTA ◯ VENT-METALL
- Com és la pulsació? ◯ LENTA ◯ RÀPIDA
- Com és el compàs? ◯ BINARI ◯ TERNARI
- Com és el ritme? ◯ MARCAT ◯ POC MARCAT
- Quin caràcter té el tema inicial? ◯ ALEGRE ◯ TRIST

LIVEWORKSHEETS

b) Escolta el tema A seguint un fragment de la partitura dels violins.

c) Les **simfonies romàntiques** són peces llargues que es van **repetint** i **desenvolupant**. Mira el vídeo escoltant la simfonia i segueix l'estructura del musicograma amb el dit.

TEMA A CORDA amb orquestra acompanyat amb notes curtes.	Preguntes i respostes de vent i corda amb motiu inicial.	Cresc. <	TEMA A CORDA amb acompanyament i cops rítmics.	*Dim.* >	Pont, petita melodia de violins.	TEMA B VENT-FUSTA saltironant.	*Cresc.* <	
Diàlegs amb el tema B, *dim.* al final.	CLARINET incita a tornar al tema principal.	TEMA A CORDA amb el motiu inicial, orquestra.	Diàleg entre fustes amb oboè.	Els segueix la corda. *Cresc.* <	TEMA A CORDA amb orquestra acompanyant amb notes curtes.	Preguntes i respostes, vent i corda amb motiu inicial.	*Cresc.* <	
TEMA A CORDA amb acompanyament i cops rítmics.	*Dim.* >	Pont, petita melodia de violins.	TEMA B VENT-FUSTA saltironant.	*Cresc.* <	Diàlegs amb el tema B i *dim.*	CLARINET incita a tornar al tema principal.	TEMA A CORDA amb el motiu inicial, orquestra.	
CONTRAPUNT CORDA, imitant-se les melodies.	CONTRAPUNT AMB MOTIU DE TEMA A							

d) Busqueu informació, per parelles, sobre **Fanny Mendelssohn** i el seu germà **Felix Mendelssohn**. Confeccioneu una presentació dels dos germans.

e) Aquesta simfonia és molt adequada com a música per motivar-se per al moviment i per animar-se a fer els deures o organitzar-se. Prova-ho.

LIVEWORKSHEETS

9 Qüestionari sobre Gustav Mahler

a) Contesteu el qüestionari individualment o en grup. Busqueu informació i consensueu les respostes.

1. Mahler va estudiar al conservatori d'una important capital de l'art:
   ◯ LONDRES ◯ VIENA ◯ PARÍS ◯ NOVA YORK
2. Aquest músic va ser un director d'orquestra important. A principis de quin segle? ◯ XIX ◯ XX ◯ XXI
3. Dirigia òperes? ◯ SÍ ◯ NO
4. Quins compositors d'òpera eren els seus preferits? ◯ VERDI I DONIZETTI ◯ MOZART I WAGNER
5. Va dirigir orquestres i també va compondre grans obres per a orquestra. Quin tipus d'obres?
   ◯ CONCERTS ◯ ÒPERES ◯ SIMFONIES
6. Diuen que les seves simfonies són desmesurades. Què significa, això?
   ◯ QUE SÓN MOLT LLARGUES ◯ QUE SÓN MOLT CURTES
7. Quantes simfonies senceres va escriure?
   ◯ SIS ◯ SET ◯ NOU
8. Quins altres compositors van escriure el mateix nombre de simfonies?
   ◯ MOZART ◯ BEETHOVEN ◯ DVORÁK
9. Inclou veus i cors en alguna de les seves simfonies?
   ◯ SÍ, EN ALGUNES ◯ NO, EN CAP
10. Quina simfonia de Beethoven també inclou cors?
    ◯ LA TERCERA ◯ LA CINQUENA ◯ LA NOVENA
11. En algunes de les seves simfonies hi ha un cert argument. La simfonia *Tirà* és:
    ◯ LA PRIMERA ◯ LA CINQUENA

LIVEWORKSHEETS

12. A l'enterrament de Mahler hi van assistir molts artistes, entre els quals, Gustav Klimt. Quin d'aquests dos quadres és del pintor?

10 La simfonia de la vida

a) Escolta els següents fragments de la simfonia que segueix la vida d'un artista al revés. Comença amb una marxa fúnebre i acaba amb l'alegria de la infantesa.

«Primer moviment». *Simfonia núm. 5*. G. Mahler

- Segueix el musicograma del primer moviment, marxa fúnebre al final de la vida.

Trompeta El destí final de les persones.	Trompeta amb respostes d'orquestra completa.	Trompes i inici de la marxa fúnebre amb ritme i trombons.	Melodia de la corda molt sentimental en record de la persona traspassada.	Inici de la marxa amb ritme i trombons.	Torna la trompeta solista amb l'orquestra completa.

«Segon moviment». *Simfonia núm. 5*. G. Mahler

- Mira i escolta el segon moviment: la por a la vellesa. Quina sensació et produeix?

◯ INQUIETUD I ANGOIXA ◯ FELICITAT I INNOCÈNCIA

«Tercer moviment». *Simfonia núm. 5*. G. Mahler

- Mira el tercer fragment, que és un vídeo amb escenes de la pel·lícula *Mort a Venècia*. El tema del tercer moviment de la simfonia es va utilitzar per representar amb música l'amor a la bellesa de la joventut (i la soledat i mort en la vellesa). Quins instruments l'interpreten?

◯ ARPA I SECCIÓ DE CORDA ◯ ARPA I SECCIÓ DE VENT-FUSTA

«Cinquè moviment». *Simfonia núm. 5*. G. Mahler

- Segueix el musicograma del cinquè i últim moviment: l'alegria de la infantesa.

Presentació del tema per la trompa solista i acompanyament de la secció de fusta. Preguntes i respostes de diferents seccions amb un final.	Contrapunt de diferents línies melòdiques a càrrec de diferents seccions d'instruments en crescendo. Petit contrapunt de solistes que acaba amb la trompeta.	Tema homofònic de tota l'orquestra.

LIVEWORKSHEETS

01 Anàlisi de l'obra

«Intermezzo», Goyescas, E. Granados

a) Per ambientar-te, mira el vídeo amb el muntatge de la música de Granados i les pintures del genial pintor Francisco de Goya.

b) Escolta només l'àudio seguint l'estructura de l'obra.

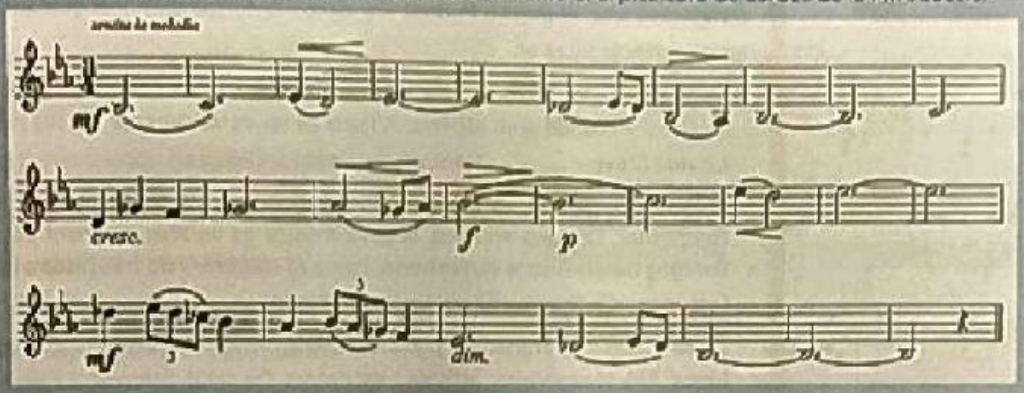

INTRODUCCIÓ

Corda a l'unísson amb una melodia forta que crida l'espectador
→ *pizzicato* de cordes.

TEMA A

Melodia de violoncels a l'unísson en compàs de 3/4 i amb el el *pizzicato* de cordes de la introducció.

El tema es bifurca en dues melodies, una de més aguda i una de més greu en contrapunt → resolució a l'unísson.

TEMA B

Trémolo amb una altra melodia de metall i tocs de percussió. És una jota interpretada per tota l'orquestra, dedicada a Goya, que era aragonès.

PUENTE

Moviment descendent i escala ascendent.

TEMA A

Melodia principal dels violoncels amb acompanyament de violins amb notes curtes.
Corn anglès contestat per violins → oboè contestat per tota la corda.

JOCS AMB LES MELODIES A I B

L'orquestra i el clarinet creen expectativa amb una nota llarga acompanyada de notes curtes de violins.

CODA

Fagot → clarinet → corda
Pizzicato ascendent i acord final.

LIVEWORKSHEETS

12 El foc i l'amor

13 *Danza ritual del fuego*. M. de Falla

a) El vídeo és l'evocació d'una dansa gitana, misteriosa i agitada. És una escena de la pel·lícula *El amor brujo*, de Carlos Saura, sobre el ballet.

La dansa és imaginativa i espectacular, amb coreografia del gran ballarí Antonio Gades. La ballarina solista és Cristina Hoyos, i s'alternen seccions de ball solista i de ball conjunt.

Introducció de corda nerviosa, com les guspires del foc.

Tema A: Un solo d'oboè entona un cant ondulant i rítmic de gust andalús.

Tema A: El repeteix la corda (ball conjunt).

Pont (s'aparten).

Tema B més melòdic (la ballarina balla com a solista).

Tema mixt A + un altre tema.

Introducció (tots imiten el foc).

Tema A (la ballarina fa com si sortís del foc pels moviments dels ballarins). Piquen de mans.

13 Cançó del foc follet

14 *Danza del fuego fatuo*. M. de Falla

Candela canta una senzilla cançó de dues estrofes en què compara l'amor amb un foc follet, ja que cap dels dos es deixa atrapar.

El foc follet és un fenomen de llum que es pot observar de nit en llocs oberts. S'atribueix a la inflamació de determinades substàncies que es desprenen de la matèria orgànica, com el fòsfor, produïdes per la putrefacció de vegetals o animals. En les cultures més esotèriques es creu que aquests focs que sorgeixen i desapareixen són les ànimes dels morts.

a) Mira el vídeo, és un pas de dos amb una *cantaora*.

b) Després d'escoltar la introducció amb canvis de caràcter entre l'angoixa i la tendresa, segueix la lletra de la pàgina anterior.

LIVEWORKSHEETS

14 El segle XX en les pel·lícules

▶15 Música per a corda, percussió i celesta. B. BARTÓK

a) Primer escolta la música, sense imatge, fixant-te en la sensació que produeix i com ho aconsegueix.

b) Llegeix el text: la música de Bartók crea la sensació de suspens a *El resplandor*, de Kubrick. Finalment, mira la seqüència.

15 Jazz i música llatina en l'orquestra del segle XX

▶16 Obertura cubana. G. GERSHWIN

▶17 Mambo. L. BERNSTEIN

a) Mira els vídeos i gaudeix amb l'actuació de l'orquestra de nens i joves; és l'Orquestra Simfònica Infantil Nacional de Veneçuela. Interpreten dues obres de dos compositors del segle XX que han escrit peces impregnades de jazz i de ritmes llatins.

El tercer moviment d'aquesta magnífica **Música per a corda, percussió i celesta**, del compositor hongarès Béla Bartók, és un nocturn lent, que presenta uns característics *glissandi* de les timbales, cosa que quan es va compondre l'obra era una tècnica poc habitual, així com una intervenció del xilòfon.

Destaca també la sonoritat dels violins en la seva tessitura més aguda amb *glissandi* i trèmolos.

Tots aquests sons estranys ens proporcionen una sensació de misteri que encaixa a la perfecció en les seqüències per a les quals ha estat elegida aquesta música pel director, Stanley Kubrick.

LIVEWORKSHEETS